

Cultura, Societat i Salut

Codi: 101778

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Dolores Bernabeu Tamayo

Correu electrònic: MariaDolors.Bernabeu@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Jorge Casino Antón

David Giménez Díez

Juan Manuel Leyva

Caterina Checa Jiménez

Rosa García Sierra

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits

Objectius

OBJECTIUS GENERALS

Identificar com la cultura i la societat influeixen en la salut de les persones.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Analitzar el conceptes bàsic sobre cultura, societat, comunitat
- Explicar processos de medicalització
- Identificar com les desigualtats socials influeixen en la salut de les persones
- Descriure els rols professionals i la competència clínico-cultural

- L'assignatura, té una estreta relació de complementarietat amb alguns temes de les assignatures de Metodologia Científica i Bioestadística, aquesta serà utilitzada per entendre la lectura crítica dels articles cercats

Competències

- "Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional."
- Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
- Demostrar que es comprèn el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, el grup o la comunitat, dins del seu context social i multicultural.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar els conceptes de salut i malaltia considerant els diferents contextos socials i culturals.
3. Identificar els components psicosocials dels individus així com els valors i creences que l'identifiquen com a persona autònoma i independent.
4. Identificar els factors relacionats amb la salut i els problemes de l'entorn, per atendre les persones en situacions de salut i malaltia com a integrants d'una comunitat.
5. Identificar les desigualtats socials que es manifesten a partir dels eixos socials (classe, gènere, edat, origen i territori).
6. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

Descripció de continguts

- Conceptes de cultura, societat, etnia, comunitat
- Desigualtats en salut: immigració, gènere, econòmics
- Rols professionals: poder, autoritat, prestigi
- Construcció social de salut i malaltia
- Valors i creences
- Sexe, gènere i salut
- Diversitat social i cultural
- Medicalització del cos
- Tractaments institucionals versus no institucionals
- Competència clínico-cultural

Metodologia

APRENTATGE BASAT EN PROBLEMES EN GRUP MIXT

La metodologia emprada serà la de **l'Aprenentatge Basat en Problemes en grup mixt (ABPGM)** que es duu a terme mitjançant sessions tutoritzades i presencials a l'aula per analitzar una situació problema que condueix l'aprenentatge. Mitjançant aquesta situació/problema, l'estudiant adquireix habilitats per identificar problemes, prioritzar i cercar informació, prendre decisions i avaluar la seva activitat.

La característica de l'ABPGM és que la primera sessió es realitza amb la totalitat del grup classe amb un professor/a i les dues restants en seminaris especialitzats en grups reduïts de 25 estudiants aproximadament, amb un professor/a cadascun.

En l'ABPGM, el rol de l'estudiant és actiu perquè és el responsable del procés del seu aprenentatge. El rol del professor/a és el de facilitador i guia de l'estudiant en aquest procés.

La presentació de la situació/problema: s'establirà l'ordre per treballar els escenaris i es donaran en cadascuna de les primeres sessions, per duu a terme el seu anàlisi. Aquestes situacions/problemes seran aportades pel professor responsable de les assignatures implicades.

Primera sessió

La primera sessió es realitza amb tot el grup de la classe (ABP grup mixt).

- **Pas 1. Anàlisi de la situació (50 minuts). Primer treball en grups**

La finalitat d'aquest treball de grup és que, apartir del coneixement que es té, (recuperació del coneixement previ) s'identifiqui tot el què es considera que s'ha d'aprendre i que estigui relacionat tant amb el problema plantejat com amb els resultats d'aprenentatge.

El grup ha de confeccionar un llistat de les preguntes que hagin sorgit en l'anàlisi de la situació. Tot seguit, amb el llistat de preguntes, s'haurà d'establir un ordre de prioritats en funció de la seva rellevància relacionada amb els resultats d'aprenentatge.

- **Pas 2. Posta en comú de preguntes (30 minuts). Primera sessió plenària.**

Un representant de cada grup comparteix amb la resta de la classe dues o tres preguntes escrivint-les a la pissarra. Posteriorment s'analitzen, s'ordenen per temàtica i/o seguint el procés d'atenció d'infermeria i es fa una prioritització en relació a la rellevància respecte als resultats d'aprenentatge.

- **Descans: (15 minuts)**

- **Pas 3. Pla de treball (35 minuts). Segon treball en grups**

L'objectiu és elaborar un pla de treball en concordança amb les preguntes prioritzades en el plenari. Finalment, s'han d'identificar possibles fonts d'informació.

- **Pas 4. Posta en comú del pla de treball (40 minuts). Segona sessió plenària.**

L'objectiu és dissenyar a la pissarra el pla de treball que tindrà una part comú per a tots els grups i aquells aspectes que han pogut interessar a cada grup en concret. Per fer-ho, un representant de cada grup comparteix amb la resta de la classe les preguntes, el pla de treball elaborat i les possibles fonts on cercaran informació.

- **Pas 5. Selecció de temes d'estudi (10 minuts). Sessió plenària.**

El docent recomana aquells temes que considera que han de ser d'estudi individual. Es pot suggerir fonts d'informació.

Cada grup haurà d'enviar el seu pla de treball al professor/a corresponent.

Les següents sessions, es desenvolupen en 4 grups de 25 estudiants aproximadament, amb el professor/a corresponent.

Segona sessió

En grup petit es discuteixen les estratègies individuals de cerca i les fonts de consulta utilitzades per valorar críticament la informació recollida (la fiabilitat de les fonts, els mètodes d'investigació utilitzats, els mètodes estadístics aplicats,...). Es discuteix el pla de treball planificat, on tots els components del grup han de tenir l'oportunitat d'explicar la informació que han estudiat. Amb aquesta posta en comú, els estudiants s'estan capacitant per a l'avaluació crítica i correcció del seu coneixement previ, alhora que desenvolupa l'habilitat d'avaluar críticament el seu raonament del problema. Com a resultat de la discussió han d'extreure un resum de coneixements i abstracció dels principis i els conceptes que puguin ser aplicats a altres situacions anàlogues.

Tercera sessió

En grup petit s'analitza la situació problema treballada i es fa una síntesi de l'aprenentatge i objectius assolits. Es tracta de contestar les següents preguntes: Què és el que s'ha après de nou treballant el problema? Com es relaciona aquest aprenentatge amb els objectius? Quins principis o conceptes nous s'han discutit? Quins

s'han après? Del que s'ha après, què ajudarà a entendre diferents problemes o situacions en el futur? Quines àrees d'aprenentatge es van identificar però no es van treballar? Preguntes totes elles que permeten identificar el coneixement assolit i el que encara resta pendent.

Es finalitza aquesta tercera sessió amb l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals i la del professor/a.

Classes expositives

També es contempen classes expositives amb la finalitat de clarificar dubtes i consolidar els coneixements teòrics.

Tutories individualitzades

Les tutories individualitzades es podran concretar contactant prèviament pel Campus Virtual amb el professor/a.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)	30	1,2	2, 3, 4, 5, 6
TEORIA (TE)	23	0,92	2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
ESTUDI PERSONAL	89,5	3,58	2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

El sistema d'avaluació s'organitza en **3 mòduls**, cadascun dels quals tindrà un pes específic en la qualificació final:

1. Assistència i participació activa en els seminaris, més l'avaluació mitjançant casos pràctics i resolució de problemes (35%)

En aquest mòdul hi ha una avaluació continuada i formativa. El pes global serà del 35%

S'avaluen les següents dimensions: responsabilitat, habilitats d'aprenentatge, comunicació i relacions interpersonals.

- Avaluació oral del tutor a l'estudiant **en finalitzar cadascuna de les situacions.**
- Avaluació escrita: Els tutors lliuraran un informe escrit en finalitzar les sessions d'ABP de l'assignatura.

Avaluació escrita mitjançant proves objectives (45%)

Finalitat i tipus d'avaluació escrita mitjançant proves objectives: proves d'assaig de preguntes amples i/o ítems de resposta múltiple

La prova objectiva suposa el 45% de la nota final. Té com objectiu avaluar l'adquisició de coneixements de l'assignatura i l'autonomia per plantejar l'anàlisi d'un problema. Aquesta avaluació és durà a terme mitjançant la resposta escrita a preguntes obertes i/o tancades relacionades amb els continguts teòrics i les situacions treballades a l'ABP a l'assignatura. En aquesta prova s'avaluarà també competències transversals com: expressió escrita, coherència argumental i la gestió del coneixement seleccionat. **Aquesta activitat avaluativa es durà a terme al final de l'assignatura.**

Defensa oral de treballs (20%).

Amb un pes global del 20%. Presentació per part dels estudiants, amb suport informàtic, de l'escenari treballat. Els estudiants hauran d'enviar la seva presentació mitjançant el campus virtual i portar imprès 1 exemplar de la presentació al professor/a. **Aquesta activitat avaluativa es durà a terme al final de l'assignatura.**

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL:

Es consideraran les següents:

- **Excel·lent (EX).** L'estudiant ha assolit les competències avaluades i les duu a terme de manera autònoma fent les seves justificacions amb evidències.
- **Notable (N).** L'estudiant ha assolit les competències avaluades i les duu a terme de manera autònoma amb algunes evidències.
- **Aprovat (AP).** L'estudiant pot assolir les competències avaluades amb supervisió.
- **Suspens (SS).** L'estudiant no ha assolit les competències avaluades.
- **No avaluable (NA).** L'estudiant no ha realitzat les activitats programades per tal d'assolir les competències.

1.- **La qualificació final** de la assignatura serà la mitjana ponderada de cadascuna de les activitats d'avaluació. Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Del 0 a 4.9 = Suspens

Del 5.0 al 6.9 = Aprovat

Del 7.0 al 8.9 = Notable

Del 9.0 al 10 = Excel·lent

Del 9.0 al 10 Matrícula d'Honor

2.- **El requisit per a l'obtenció de la nota final** és haver-se presentat a totes les parts avaluatives i haver obtingut una **puntuació mínima de 4 a cadascuna d'elles.**

3.- Es considerarà **no avaluable i es qualificarà com a zero** quan l'estudiant hagi **faltat a 3 o més sessions d'ABP i/o no s'hagi presentat a una de les proves d'avaluació.**

4.- L'estudiant té dret a la **revisió de les proves d'avaluació.** Per a tal fi es concretaràn les **dates al Campus Virtual.**

5. La valoració de **situacions especials i particulars**, serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte per tal de dissenyar, si s'escau una prova final de recuperació. **Els estudiants que no hagin superat l'assignatura/mòdul per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a un examen final o una prova final de recuperació.** Per tenir dret a la prova final de recuperació l'estudiant s'ha d'haver presentat a totes les proves d'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa en classe i seminaris / Avaluació casos pràctics i resolució de problemes	35%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació escrita mitjançant proves objectives	45%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6
Defensa oral de treballs	20%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

Donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom (CG2), i que l'activitat dirigida pel docent és l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP), no s'especifica la bibliografia.

En l'ABP l'estudiant ha de fer-se competent en la cerca d'informació i lectura crítica de la mateixa. En la primera sessió els estudiants, en funció del pla de treball plantejat, esbrinen quines són les fons d'informació adients per al seu pla de treball. En la segona sessió expliquen les dificultats que han tingut en la cerca i confronten les troballes i evidències. En funció d'aquest treball compartit raonen la idoneïtat o no, de la mateixa.

Aquests són els raonaments fonamentals pels quals no es considera oportú que el professorat presenti un llistat específic de bibliografia.

Recursos d'Internet

[http:// www.msc.es/](http://www.msc.es/)

<Http://gencat.cat>

Biblioteques de l'UAB

Llibres, revistes en paper i electròniques

Bases de dades Cuidem, Cuidatge, Pubmed, Cinahl entre d'altres.